

Aan de heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en
Onroerend Erfgoed
Seven – 7de verdieping
Koning Albert II-laan 7
1210 SINT-JOOST-TEN-NODE

uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
-	L1/2022-24	-
vragen naar / e-mail	telefoonnummer	datum
bea.kayaerts@vlaanderen.be	-	26 oktober 2022

Betreft : Advies over het ontwerp programmadecreet 2023

Mijnheer de minister,

De raad ontving op 10 oktober 2022 uw vraag tot spoedadvies over het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2023.¹ De adviesvraag vermeldt dat de definitieve goedkeuring van het decreet gepland is op 28 oktober 2022. Met voorliggend advies - goedgekeurd door de raad op 26 oktober 2022 - komt SARO tegemoet aan de vooropgestelde vraag tot spoedadvies.

SARO focust voorliggend advies op de artikelen die relevant zijn voor de bevoegdheden van de strategische adviesraad; met name het ruimtelijk beleid en het onroerenderfgoedbeleid. Het betreft specifiek de artikelen 42 t.e.m. 57 van het programmadecreet. Met deze bepalingen beoogt de Vlaamse Regering de oprichting van een BRV-fonds dat als doel heeft de financiële middelen voor de realisatie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en het ruimtelijk beleid in het algemeen te bundelen en geprogrammeerd in te zetten over meerdere begrotingsjaren heen.²

BRV-fonds

De raad ondersteunt de omvorming van het Grondfonds naar het BRV-fonds en de inkanteling van enkele bestaande fondsen (o.a. Rubiconfonds, Vernieuwingsfonds) in het BRV-fonds. Het is ook positief dat de middelen van beide fondsen worden toegewezen aan het BRV-fonds.

De raad stelt evenwel vast dat aldus in de nabije toekomst zowel het BRV-fonds, het Omgevingsfonds als het Klimaatfonds middelen zal bevatten voor het voeren van het ruimtelijk beleid. De raad vraagt verdere duiding over de onderlinge afstemming en pleit alvast voor inzichtelijkheid. SARO verwijst verder naar zijn advies van 23 oktober 2019 over het programmadecreet 2020 en de financiering van de open ruimte en

¹ <https://beslissingenvlaamse-regering.vlaanderen.be/document-view/634059F9EB2A31D34EEC628E>

² Programmadecreet 2023, Memorie van toelichting: toelichting bij artikelen 42 t.e.m. 57

naar zijn briefadvies van 21 oktober 2020 over het ontwerpdecreet 2021 en de oprichting van een BRV-fonds.³

BRV: specifieke toewijzing van middelen

Artikel 47 van het ontwerpdecreet bepaalt voor welke doelstellingen het BRV-fonds kan worden aangewend. Het toepassingsgebied is zeer ruim. Het ontwerpdecreet bepaalt immers dat het BRV-fonds kan worden aangewend voor *'de uitgaven die voortvloeien uit de toepassing van de VCRO'*. Specifiek vermeldt het ontwerpdecreet dat het BRV-fonds ook kan worden aangewend voor de ondersteuning van steden en gemeenten voor de uitbetaling van planschadevergoedingen, vermeld in artikel 2.6.1, ten gevolge van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen ter uitvoering van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Dit is positief. De raad wijst ook op het belang van de ondersteuning van steden en gemeenten voor de aankoop van overtollig aanbod aan harde bestemmingen in functie van het behoud van de open ruimte (voorkomen ruimtebeslag).

De raad stelt vast dat het ontwerpdecreet geen bepaling bevat over de specifieke toewijzing van de middelen aan welbepaalde doeleinden. Het is onduidelijk hoe de middelen zullen verdeeld worden over de verschillende doelstellingen. Het is onduidelijk in hoeverre daartoe het BRV-fonds zal worden opgedeeld in verschillende 'takken'. In de Memorie van Toelichting (pag. 107) is sprake van het 'BRV-fonds/tak Lokaal Bouwshiftfonds'.

De raad vraagt meer duidelijkheid over de ambitie om het BRV-fonds eventueel op te delen in verschillende takken (welke takken, verdeelsleutel). Het ontwerpdecreet (artikel 47) verduidelijkt dat de Vlaamse Regering de nadere regels zal bepalen voor de aanwending van de middelen van het BRV-fonds. De raad vraagt om geraadpleegd te worden bij de verdere operationalisering van het BRV-fonds.

BRV-fonds: financiering van de ruimtelijke omslag

De raad wijst op de huidige onduidelijkheid over het totale financieel plaatje van de gewenste ruimtelijke omslag. Dit is onder meer te wijten aan het uitblijven van een goedgekeurd Instrumentendecreet waarin onder meer de regels inzake planbaten en planschade zullen worden vastgelegd. Het is ondertussen bijna vijf jaar geleden dat SARO - samen met andere strategische adviesraden - advies uitbracht over het voorontwerp Instrumentendecreet.⁴

De raad verwijst naar de conceptnota bouwshift (VR 2022 2302 MED.0069/2) waarin een aantal uitspraken gebeuren inzake de financiering van het BRV-fonds.⁵ De raad vraagt verdere verduidelijking omtrent de samenhang en doorwerking naar voorliggend ontwerpbesluit.

Bovendien benadrukt SARO dat er nog steeds geen goedgekeurd BRV bestaat. Enkel de strategische visie BRV werd in 2018 goedgekeurd door de Vlaamse Regering.⁶ De noodzakelijke beleidskaders zijn nog steeds in opmaak.

Ten slotte wijst SARO op de nood aan samenhang in de besluitvorming. In het ontwerpdecreet wordt een 'BRV-fonds' opgericht evenwel voor een beleid dat er nog niet is. Een middel, het fonds, wordt opgericht voor een doelstelling die nog niet gekend laat staan beslist is.

Met vriendelijke groeten,

Karel Vanackere
Plaatsvervangend voorzitter

³ <https://www.sarovlaanderen.be/briefadvies-programmadecreet-2021>

⁴ www.sarovlaanderen.be/advies-instrumentendecreet

⁵ SARO werd niet om advies gevraagd over de conceptnota bouwshift.

⁶ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/beleidsplan-ruimte-vlaanderen-strategische-visie-geïllustreerde-versie>